

[Skatteministeren]

De nuværende regler, hvor der ved kredittkøb af visse typiske varige forbrugsgoder skal betales en højere stempelafgift end ved kontantkøb af de samme genstande, blev som nævnt indført som et led i kartoffelkuren for at gøre det mindre tillokkende at købe på kredit eller stifte gæld med henblik på øget privatforbrug.

Den foreslåede ændring er en understregning af kartoffelkurens opsparingsfremmende sigte.

Lovforslaget indebærer et incitament til at yde så stor en udbetaling som muligt. Jo større udbetaling kredittkøberen præsterer, jo lavere stempelafgift skal der betales. For den del af købesummen, hvor der ydes kredit i mere end 3 måneder, sker der derimod ingen ændring i forhold til kartoffelkuren.

Lovforslaget indeholder herudover nogle ændringer i stempeloven af mere teknisk karakter.

Ved gennemførelsen af Dansk Internationalt Skibsregister blev der forudsat nogle ændringer i stempelreglerne, som nu foreslås gennemført. Det foreslås således i en periode at fritage for den stempelafgift af skibsskøder, der udløses, når et skib, der tidligere har sejlet under dansk flag, tilbagesælges til den tidligere danske ejer og i den anledning tilbageføres fra et udenlandsk skibsregister til Dansk Internationalt Skibsregister.

Som en opfølgning af det nye skibsregister foreslås endvidere at bilbreve – dvs. bygningsattester for skibe – der registreres i Dansk Internationalt Skibsregister, bliver stempelpligtige på samme måde som bilbreve, der danner grundlag for registrering i Skibsregisteret.

Lovforslaget går endelig ud på at fritage danske firmaer for at betale stempelafgift af sikkerhedsstillelse i forbindelse med koncession til efterforskning og udvinding af mineralske råstoffer i Grønland.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.

Kulturministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg skal herved tillade mig for det høje Folketing at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v. (Nedlæggelse af Bibliotekstilsynet m.v.).

(Lovforslag nr. L 228).

Forslaget er en konsekvens af regeringens afbureaukratiseringsprogram og indebærer, at Bibliotekstilsynet og Biblioteksrådet nedlægges, og at kravet om obligatorisk sektorplanlægning på folkebiblioteksområdet opgives.

Den statslige opgavevaretagelse på folkebiblioteksområdet vil blive henlagt til Rigsbibliotekembedet, som i fremtiden vil koordinere initiativer og opgaver på både folke- og forskningsbiblioteksområdet. Der vil i denne forbindelse ske en løbende vurdering af omfanget af de statslige forpligtelser på folkebiblioteksområdet.

Med hensyn til planlægningen på folkebiblioteksområdet overlades det til de kommunale myndigheder at afgøre, hvorledes og hvornår opfølgning af den afsluttede første planlægningsrunde skal ske.

I forbindelse med den planlagte effektivisering vil der i perioden 1990–93 ske en reduktion af personalet til varetagelse af de centrale folkebiblioteksopgaver.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.

Agerschou (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om Københavns Kommunes styrelse. (Bydelsråd).

(Lovforslag nr. L 229).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Ole Espersen (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommissionsdomstol vedrørende administration af udlændingeloven.

(Beslutningsforslag nr. B 76).

Idet jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslagets tekst, anbefales forslaget til Tingets velvillige behandling.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 12/4 89 om iværksættere.

(Redegørelse nr. R 17).

Industriministeren (Nils Wilhjelm):

1. Indledning

I de kommende år vil vækst og omstilling være nødvendigt for dansk erhvervsliv. Fornyelse gennem etablering af nye virksomheder er en væsentlig kilde hertil. Samtidig skaber nye virksomheder flere arbejdspladser og er en kilde til nye produkter og produktområder.

Iværksættere udgør derfor en værdifuld del af dansk erhvervsliv.

Iværksætterpolitikken søger at stimulere iværksætterlysten i alle dele af befolkningen, at give iværksættere et bedre og mere realistisk udgangspunkt for etablering af egen virksomhed samt at øge tilgangen af virksomheder.

Det er regeringens opfattelse, at det er nødvendigt med en aktiv erhvervspolitik, der bl.a. bidrager til fornyelse og styrkelse af den underskov, som iværksætterne udgør i erhvervslivet.

Denne politiks gennemslagskraft afhænger ikke mindst af, at den føres som led i en generel økonomisk politik med et klart erhvervsvenligt sigte og inden for rammer, der skaber tiltro i erhvervslivet til stabile erhvervsøkonomiske vilkår.

Endvidere lægger regeringen vægt på at skabe gode rammer for iværksætterne, bl.a. gennem en udbygning af den målrettede og brede indsats, der i 1987 bl.a. blev udmøntet i regeringens koordinerede iværksætterpolitiske program.

En koordineret iværksætterpolitik må tage højde for, at iværksætternes problemer er mangeartede og viser sig på forskellig måde.

Regeringens iværksætterpolitik bygger derfor på en koordineret indsats, således at arbejdsmarkeds-, uddannelses-, social-, skatte- og erhvervsfremmepolitikken aktivt spiller sammen i bestræbelserne for at give iværksætterne de bedst mulige etablerings- og vækstvilkår.

2. Karakteristik af iværksættere i Danmark

I realiteten kan enhver person, der starter ny virksomhed, hvad enten det er inden for fremstilling, service eller handel, kaldes en iværksætter.

Iværksættere kan karakteriseres dels ud fra den korte tid, der er gået, siden de gik i gang med at etablere sig, dels ud fra, at der i altovervejende grad er tale om små virksomheder med ingen eller kun få ansatte.

De mandlige iværksættere udgør et stort flertal, idet ca. to ud af tre iværksættere er mænd. I de seneste år er kvindernes andel imidlertid blevet fordoblet. De kvindelige iværksættere etablerer sig primært inden for handel og tjenesteydelser. De fleste iværksættere er mellem 30 og 45 år.

Iværksættere inden for fremstillingssektoren kommer oftest fra stillinger som lønmodtagere eller håndværkere. De er som regel faglærte eller mellemteknikere. Der er kun få iværksættere med højere uddannelser, om end antallet er svagt stigende.

Iværksætternes baggrund betyder ofte, at de ikke har et større kapitalgrundlag at starte på, normalt kun en beskedent opsparing på en etableringskonto eller lignende. Der suppleres gerne med en kassekredit, og det er typisk, at iværksætterne herved kommer i en situation, hvor der hæftes med den personlige formue.

Iværksætternes motiv til at starte egen virksomhed er for de fleste skabertrang og ønsket om selvstændighed. Der er store forskelle i iværksættertraditionen i de enkelte egne af landet. Den er f.eks. stor i de vestjyske amter, men traditionelt mindre på Lolland-Falster. Iværksætterne har sjældent kun økonomiske motiver som f.eks. større indtjening, end det er muligt at opnå som lønmodtager.

I langt de fleste tilfælde motiveres iværksætterne udelukkende af en idé om, hvilket produkt man vil producere. I mange tilfælde har iværksætterne erfaringer fra større virksomheder, hvor de har fået ideen til et nyt produkt. Imidlertid udgør knopskydningsprojekter, hvor et etableret moderfirma hjælper en medarbejder i gang med tilstødende produktion, stadig kun en lille del af iværksætterprojekterne. Knopskydningsprojekter har imidlertid vist sig at have en stor chance for succes, og det er positivt, at flere større virksomheder nu aktivt går ind i sådanne projekter.

Langt den overvejende del af nyetablerede virksomheders produkter er forholdsvist traditionel, og virksomhederne er som regel koncentreret om plast-, jern/metal-, træ/møbel- samt fødevarerbranchen. Iværksættere med nye, banebrydende ideer om produkter eller fremstillingsprocesser udgør således et mindretal.

Afsætningen er i begyndelsen rettet mod det lokale marked, og for det meste er der tale om underleverancer til andre virksomheder i regionen.

[Industriministeren]

Det er et almindeligt kendetegn, at iværksættere koncentrerer sig om produktionen og i mindre omfang om planlægning, økonomi, administration, salg og markedsføring m.v. De fremtidige initiativer for iværksættere må derfor i særlig grad tage udgangspunkt i disse kendetegn.

De fleste iværksættere har brug for vejledning og rådgivning, såvel før de påbegynder egen virksomhed, som når de er i gang.

3. Nye initiativer

Regeringens iværksætterpolitiske indsats vurderes løbende med henblik på eventuelle behov for justeringer. Regeringens initiativer med hensyn til deregulering, afbureaukratisering og regelforenkling vil bl.a. lette iværksætteres og små virksomheders administrative byrder i forhold til den offentlige forvaltning.

Regeringen overvejer at foreslå en iværksætteropsparing, hvor staten yder en præmie på den opsparring, som iværksætteren indbetaler. Det er hensigten, at de opsparede midler skal kunne anvendes også før etablering – i modsætning til de eksisterende indskud på etableringskonti. Dog vil statspræmien først blive udbetalt, når virksomheden er oprettet.

Som konsekvens af undervisningsministerens og industriministerens redegørelse fra maj 1986 til Folketinget om regeringens iværksætterpolitik har Industri- og Undervisningsministerierne realiseret en række initiativer på erhvervsfremme- og uddannelsesområderne.

Initiativer på erhvervsfremmeområdet er omtalt i bilag 1.

Initiativer på uddannelsesområdet

Etableringen af egen virksomhed indgår sjældent i de overvejelser, som studerende gør sig ved erhvervsvalget.

Undervisningsministeriet tager initiativer i folkeskolen og gymnasiet, som sigter på at stimulere de egenskaber, som kræves af selvstændige, og i højere grad at give børn og unge baggrundsviden og holdninger, der fremmer deres lyst til senere at starte egen virksomhed.

I samarbejde med Teknologisk Institut udsender Undervisningsministeriet en pjece om iværksættere til folkeskolen, gymnasiet, hf og de videregående uddannelsesinstitutioner med særligt henblik på vejledere og lærere, der interesserer sig for iværksætterspørgsmål.

Valgfaget »start af egen virksomhed« tilbydes efg-elever og lærlinge på tekniske skoler. Inden for de videregående uddannelser er der ved flere uddannelser etableret uddannelseselementer, der vedrører start af egen virksomhed.

Der gennemføres desuden en udbygning af projekt- og informationskontorer på universiteter og læreanstalter i et samarbejde med Teknologirådets »spejderfunktion«.

Konkret etableres nye kursustilbud til iværksættere i form af

- hf enkeltfagskurser specielt for iværksættere,
- merkonom- og teknonomkurser for iværksættere,
- iværksætterkurser i henhold til efteruddannelsesloven.

Loven om arbejdsmarkedsuddannelserne giver allerede i dag mulighed for at prioritere eventuelle medarbejdere til iværksættere, således at disse medarbejdere i konkrete tilfælde kan få en fortrinsstilling ved optagelse på AMU-kurser.

Desuden kan de små virksomheder i fællesskab indkøbe virksomhedstilpassede kurser.

Forbedring af iværksætterydelsen for ledige

Den nylig vedtagne revision af lov om arbejdstilbud til ledige indeholder en betydelig åbning for ledige til at etablere selvstændig virksomhed med iværksætterydelse. Ifølge loven kan arbejdsløse, der har været ledige i 5 ud af 8 måneder, opnå en årlig ydelse svarende til halvdelen af højeste dagpengebeløb i en periode på 3½ år.

Ordningen med iværksætterydelse før eller efter første arbejdstilbud omfatter nu også unge under 25 år.

Selv om der kun er gået få måneder, siden forbedringen af iværksætterydelsen trådte i kraft, er antallet af ansøgere steget betragteligt.

Ordningen har vist sig at være en succes for modtagerne. Således har kun 29 pct. af modtagerne hidtil afviklet deres virksomhed under ydelsesperioden. Dette er en lav andel sammenlignet med gennemsnittet for nye virksomheder. Endvidere fortsætter langt størstedelen af støttemodtagerne driften af virksomheden efter støtteperiodens udløb.

For at anspore ledige til at benytte tilbudet om iværksætterydelse har Direktoratet for Erhvervsuddannelserne afholdt en række kurser

[Industriministeren]

for at give en grundig introduktion til start af egen virksomhed, før beslutningen tages. For ledige kvinder har der været afholdt en række kurser på forsøgsbasis i arbejdsformidlingen.

Bedre forsikring mod arbejdsløshed for selvstændige

Den økonomiske usikkerhed, der kan opstå ved en virksomheds eventuelle ophør, kan være en hindrende faktor for etableringen af nye virksomheder.

Derfor har arbejdsministeren den 15. februar 1989 fremsat lovforslag om ændrede regler for arbejdsløshedsdagpenge til selvstændige erhvervsdrivende. Forslaget sigter mod at side stille selvstændige og lønmodtagere. Regelændringerne skal afhjælpe de selvstændiges ofte store variationer i indtægtsforhold og vil i øvrigt være regelforenklende og medføre administrative lettelser.

Ændringerne omfatter:

- En generel mindstesats for dagpenge, hvis der har været drevet selvstændig virksomhed i mindst 3 regnskabsår.
- Karantæne ved selvforskyldt ledighed skal ikke gælde for selvstændige, men der indføres en generel ordning, således at ingen selvstændige kan få udbetalt dagpenge i den første uge efter et virksomhedsophør.
- Begrænset dagpengeret ved midlertidigt virksomhedsophør på grund af ekstraordinære forhold, som den selvstændige er uden skyld i.
- Endelig foreslås mulighed for at fastsætte regler om fuldtidsforsikring for medlemmer, der kombinerer arbejdsindsatsen som selvstændig med lønarbejde.

Pensionsforhold for selvstændige

I forbindelse med trepartsforhandlingernes drøftelse af arbejdsmarkedspensioner er der endvidere blevet nedsat et hurtigtarbejdende udvalg under Skatteministeriet med henblik på at tilskynde selvstændige til at foretage privat opsparing.

Bedre mulighed for at modtage syge- og barseldagpenge m.v.

For at medvirke til, at flere virksomheder bliver i stand til at overleve kriseperioder af kortere varighed, samt for at skabe incitament for igangsættelse af selvstændig virksomhed har

socialministeren fremsat forslag om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Forslaget skal bl.a. sikre, at selvstændige skal kunne få en minimumsydelse i tilfælde af sygdom eller barsel, selv om de igennem et stykke tid har haft en så ringe indtægt, at de efter de gældende regler ikke kan få syge- og barseldagpenge.

En sådan ydelse vil også blive til gavn for eventuelle medarbejdende ægtefæller i en nyetableret virksomhed samt eventuelt for del-pensionister med et ringe virksomhedsover-skud.

Fra 1. april 1989 har personer, der har modtaget kontanthjælp efter bistandsloven i mere end 9 måneder, og som etablerer og driver selvstændig virksomhed, ret til at få udbetalt halvdelen af den senest udbetalte kontanthjælp i indtil et år som en fast månedlig ydelse. Kommunerne har ligeledes mulighed for at udbetale ydelsen til personer, der har modtaget kontanthjælp i en sammenhængende periode på mere end 3 måneder.

Forenklinger i skattesystemet

Der arbejdes løbende med en forenkling og afbureaukratisering af skattesystemet.

På grundlag af en undersøgelse, som staten og kommunerne i fællesskab har gennemført af Statens Ligningssystem for Erhvervsdrivende (SLS-E-systemet), har skatteministeren besluttet, at de mindre virksomheder skal fritages for at udfylde virksomhedsskemaet til skattevæsenet. Dette indebærer, at næsten 60 pct. af alle virksomheder fritages for besværet med at udfylde dette skema. Samtidig vil antallet af felter i virksomhedsskemaet blive reduceret væsentligt. Forenklingen har virkning fra og med indkomståret 1988.

Som led i regelforenklaringsarbejdet er nedsat en arbejdsgruppe af særligt sagkyndige vedrørende virksomhedsskatteordningen. Arbejdsgruppen gennemgår de hidtidige erfaringer med virksomhedsordningen og skal pege på de muligheder, der er for forenkling af ordningen, herunder af de blanketter, der skal udfyldes.

Fra og med 1. juli 1989 kan ægtefæller, der sammen driver en erhvervsvirksomhed, indgå lønaftale med hinanden med skattemæssig virkning. Muligheden for at indgå lønaftale giver den medarbejdende ægtefælle en langt mere selvstændig status. Samtidig opnås en li-

[Industriministeren]

gestilling mellem ægtepar og ugifte samlevende, der frit kan etablere en lønaftale. Reglen om overførsel af overskud til den medarbejdende ægtefælle opretholdes uændret. Den ægtefælle, der i væsentligt omfang deltager i driften af erhvervsvirksomheden, har nu mulighed for at vælge mellem lønaftale og overførsel af overskud.

Øget lånekapital til mindre virksomheder

Iværksættere har undertiden vanskeligt ved at fremskaffe den fornødne kapital på de normalt gunstige vilkår, der gælder for det øvrige erhvervsliv.

For at forøge den lånekapital, der stilles til rådighed for mindre virksomheder, er det statslige indskud i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk forøget med i alt 100 mio. kr. med virkning fra begyndelsen af 1989. Indskuddet suppleres som hidtil af Finansieringsinstituttets egen låntagning. Det samlede rådhedsbeløb for instituttets udlån til anlægsinvesteringer i håndværk og mindre industri forøges herved fra ca. 100 mio. kr. årligt til ca. 200 mio. kr. årligt i perioden 1989-92.

Fremtidstilpasning af lovgivning og administrative procedurer

Ikke mindst i lyset af etableringen af det indre marked i EF har regeringen fundet det nødvendigt at reducere byrderne på dansk erhvervsliv.

Et embedsmandsudvalg gennemgik i efteråret 1988 Industriministeriets lovområde og de dertil knyttede forretningsgange for at komme med forslag til, hvorledes ministeriets love og administrative procedurer kunne forenkles og tilpasses fremtidens krav, bl.a. set i forhold til de øvrige EF-lande. Udvalget skulle f.eks. også se den gældende lovgivnings nytteværdi målt med de ressourcer, der anvendes af administrationen. Forslagene har netop været til høring hos interesseorganisationer m.fl. Industriministeren vil i løbet af sommeren 1989 tage beslutning om gennemførelse af udvalgets forslag.

Omlægning af erhvervsfremmesystemet

Industriministeriet har taget initiativ til en betydelig forenkling af de erhvervsfremmeaktiviteter, der administreres inden for ministerområdet. Industriministeren forventer i efteråret 1989 at fremlægge en gennemgribende lovrevision på området.

Forstærket iværksætterindflydelse

Industriministeriet nedsætter en mindre gruppe af iværksættere, som har til opgave at kortlægge eventuelle områder, hvor iværksætterne fortsat møder hindringer i kontakten med det offentlige. Gruppen skal endvidere komme med forslag til, hvorledes iværksætternes vilkår yderligere kan fremmes. Gruppens forslag forudsættes ikke at øge det offentliges udgifter.

Gruppen skal endvidere undersøge, hvilke typer af iværksætterprojekter der især slår rødder og udvikles, samt hvilke former for iværksætterpolitisk indsats der på længere sigt bidrager bedst ikke alene til nyetablering, men også til mere »holdbare« resultater i form af soljede selvstændige virksomheder.

Gruppens arbejde forventes afsluttet inden seks måneder.

4. Afslutning

Det er vigtigt, at der i de kommende år skabes mange nye virksomheder, og at flere virksomheder bliver i stand til at overleve kriseperioder.

Regeringens initiativer på iværksætterområdet er et led heri.

Endvidere vil regeringens initiativer til forbedring af det generelle erhvervsklima bidrage til en styrkelse af iværksætternes muligheder.

Regeringen lægger vægt på et bredt samarbejde med erhvervslivet om disse initiativer, således at den samlede indsats skaber de bedst mulige rammevilkår for fornyelse og vækst i dansk erhvervsliv.

*Bilag***Regeringens iværksætterpolitiske indsats på erhvervsfremmeområdet****1. Indledning**

I oktober 1987 udsendte Teknologirådet i samarbejde med Egnsudviklingsrådet, Eksportfremmerrådet, Patentdirektoratet og Undervisningsministeriet et koordineret iværksætterprogram.

Iværksætterprogrammet opererer dels med en generelt forøget bevillingsramme til de iværksætterprægede ordninger, dels med etableringen af en forsøgspulje, f.eks. til støtte for nye forsøg på iværksætterområdet. Der er tale om en betydelig styrkelse af den iværksætter-

[Industriministeren]

politiske indsats. I Industri- og Handelsstyrelsens regi blev rammen i 1988 forøget med 27 mio. kr. til i alt 40 mio. kr. årligt.

Til støtte for den overordnede koordination af indsatsen over for iværksættere er nedsat et koordinationsudvalg med repræsentation fra Teknologirådet, Egnsudviklingsrådet, Ekspertfremmerrådet, Undervisningsministeriet, Industri- og Handelsstyrelsen og Patentdirektoratet.

Programmets sigte er at fremme tilgangen af nye produktioner, der i særlig grad kan bidrage til forbedret betalingsbalance og beskæftigelse, samt at fremme den generelle tilgang af iværksættere. Hovedvægten i programmet ligger på fremstillingssektoren samt den teknologi-/videnbaserede servicesektor, idet man herved søger at fremme tilgangen af ideer, der kan føre til ny produktion.

De enkelte elementer i det koordinerede iværksætterpolitiske program gennemgås nedenfor:

2. Erhvervsfremme navnlig rettet mod iværksættere

2.1. Stipendieordningen

Stipendieordningen blev etableret i 1982 som en forsøgsordning. Ordningen, der administreres af Opfinderkontoret på Teknologisk Institut, har til formål at fremme oprettelsen af nye virksomheder med højt teknologi-/videnindhold.

Tilbudet består i, at iværksættere med særlig perspektivrige planer på højteknologifelter kan få stipendier til medfinansiering af deres egen arbejdsindsats i etableringsfasen.

De hidtidige erfaringer med ordningen har været positive, og dens omfang blev i 1988 udvidet fra 3 til 7 mio. kr. årligt, ligesom kravene til teknologi-/videnindholdet blev modereret. Samtidig er tilskudsmulighederne for det enkelte projekt forbedret, dels ved, at der skal kunne ydes 2 fulde stipendier pr. projekt, dels ved, at stipendieperiodens maksimum er udvidet fra 1 til 2 år.

2.2. Teknologirådets etableringsordning

Teknologirådets etableringsordning fra 1984 tilbyder potentielle iværksættere inden for fremstillingssektoren og teknologibaserede servicefag assistance til vurdering af bæredygtigheden af en påtænkt virksomhedsetablering og

til opstilling af en handlingsplan for realisering af virksomhedsetableringen samt konsulentbistand på favorable vilkår til den nærmere udmøntning af handlingsplanen.

Etableringsordningen administreres af iværksættercentrene ved de to teknologiske institutter.

Ordningens økonomiske rammer blev i 1988 udvidet fra 7 til 13 mio. kr. årligt.

2.3. Intensiveret scout-funktion

Formålet med ordningen er at identificere forskningsresultater, der kan danne grundlag for ny produktion.

Teknologi-scout-funktionen eller »spejderordningen« ved Opfinderkontoret var til og med 1987 stort set begrænset til at drive opsøgende virksomhed i det københavnske område med særlig vægt på Danmarks Tekniske Højskole. En udvidelse er under gennemførelse, idet scout-funktionen udvides til at omfatte andre universiteter og højere læreanstalter, teknologiske institutter og offentlige institutioner.

Ordningens økonomiske rammer blev fra 1988 udvidet fra 0,3 mio. kr. til 1,5 mio. kr. årligt.

Opfinderkontoret og Patentdirektoratet har indledt et samarbejde på informations- og oplysningsområdet. Samarbejdets sigte er at få igangsat kurser i patentsystemet og innovationsfremme på DTH.

2.4. Produktidéstøtteordningen

Produktidéstøtteordningen tilbyder rådgivning til forskere og andre idéhavere om patenteringsaspekter, finansiering af indledende patenteringsomkostninger, opsøgning af danske virksomheder, der kunne være interesserede i at iværksætte en kommerciel udnyttelse, samt bistand ved forhandlinger mellem forskere og virksomhed om indgåelse af licenskontrakter og knowhow-aftaler.

I det tilfælde, hvor en støttesag resulterer i licensindtægter for idéhaveren, betales en procentvis afgift heraf, indtil den ydede støtte er tilbagebetalt.

Ordningens økonomiske rammer blev i 1988 øget fra 2,2 til 2,5 mio. kr. årligt.

2.5. Iværksætterkurser

Siden 1984 har lokalområder haft mulighed for at opnå tilskud til at gennemføre iværksæt-

[Industriministeren]

terkurser efter en model udviklet af Jysk Teknologisk. Kurserne består af 20–24 timers undervisning fordelt på 5-6 gange.

For at stille iværksættere ens, uanset hvor de bor, er der foretaget en opregulering af det maksimale tilskudsbeløb til de enkelte kurser. Rammerne er forhøjet fra 20.000 til 50.000 kr., første gang et lokalområde gennemfører et iværksætterkursus. Herefter er støtten sat til 25.000 kr. pr. kursus.

Den bevillingsmæssige konsekvens er en udvidelse fra de tidligere 0,5 til 2,0 mio. kr. årligt i 1988.

2.6. Forsøg, eksperimenter og projekter

Som en nyskabelse på det iværksætterpolitiske område blev der i 1988 afsat en pulje på 4 mio. kr., der kan støtte nye forsøg på iværksætterområdet, bl.a. inden for højteknologi.

Retningslinjerne for puljens anvendelse fastlægges af et iværksætter- og produkt-idéudvalg, som er sammensat af personligt udpegede erhvervsfolk med erfaring på området og repræsentanter for Industri- og Handelsstyrelsen.

3. Generelle ordninger iværksætterpolitiske perspektiver

For så vidt angår de støtteordninger, som mere generelt sigter på at fremme erhvervsudviklingen, er der sket en drejning, således at de i højere grad tilgodeser regeringens iværksætterpolitiske intentioner:

- Loven om *statstilskud til produktudvikling* yder op til 40 pct. i skattefrit tilskud til omkostninger ved produkt- og procesudvikling. Med virkning fra august 1987 har ordningen fået en tilføjelse om, at særlige hensyn kan tages til virksomheder under etablering. Hensynene består dels i en større risikovillighed, dels i særlig gunstige tilskudsvilkår på en række punkter. Hertil kommer, at produktudviklingsordningen kan yde tilskud til knopskydningsprojekter på særlig gunstige vilkår. I det koordinerede iværksætterprogram er det forudsat, at den iværksætterorienterede andel af ordningen andrager ca. 10 mio. kr. årligt.
- *Udviklingsfondet* yder lån på 50–75 pct. til forsknings- og udviklingsarbejde. Når det drejer sig om udviklingsarbejde, der kan danne basis for etablering af nye virksomheder,

er maksimumsgrænsen hævet fra de tidligere 75 til 90 pct. Dermed afhjælpes nogle problemer med at skaffe kapital til særlig omkostningskrævende og risikofyldte nye projekter.

- *Egnsudviklingsrådet* ændrede i 1986 praksis, således at der sker en større udmåling af bistand til perspektivrige iværksættere og nye virksomheder, og således at den hidtidige projektgrænse på 1 mio. kr. administreres mere liberalt i forhold til iværksættere.
- *Eksportfremmerådets* nye retningslinjer giver mulighed for dels at yde tilskud med en højere procent i en længere periode end efter de generelle regler, dels at lempe det almindelige krav om mindst 3 virksomheders deltagelse. Disse elementer kan få særlig betydning for nye virksomheder.
- Hertil kommer hele det *teknologiske service-system*, som generelt er til rådighed for erhvervslivet. Af særlig betydning for den iværksætterpolitiske indsats er de regionale TIC'er (Teknologiske Informations Centre). TIC-nettet omfatter 1 center i hvert af landets amter, dog med 2 centre i Nordjyllands Amt. Ud over at formidle kontakt til rådgivere og videncentre er en del af TIC'ernes opgaver at fungere som sparringpartnere for virksomheder og iværksættere.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. S 746

1) Til statsministeren af:

Gade (SF):

»Vil statsministeren klart tilkendegive, hvad der er regeringens politik – og hvad regeringen vil fremføre i EF-forhandlingerne – med hensyn til opretholdelse af grænsekontrol?«

Skriftlig begrundelse

Af embedsmandsredøgørelsen vedrørende dansk afgiftspolitik og det indre marked, januar 1989, fremgår det, at der af artikel 8 A ikke kan udledes forpligtelse til at afskaffe enhver form for grænsekontrol, at sondringen mellem erhvervsmæssig og privat vareindførsel kan opretholdes, så længe medlemslandene (Rådet)

[Gade]

ikke med enstemmighed har truffet en afgørelse om det modsatte, og at en ret til at pålægge den private vareindførsel restriktioner (som ikke kan pålægges erhvervsmæssig indførsel) må indebære en ret til at kontrollere, at retten til privat vareindførsel ikke misbruges. I det omfang en sådan kontrol må foregå ved grænsen for at være effektiv, kan medlemslandene opretholde en grænsekontrol med henblik på at kontrollere den private vareindførsel.

Regeringens svar på spørgsmål nr. 85 i Markedsudvalget om opretholdelse af grænsekontrol blev af offentligheden opfattet således, at regeringen både juridisk og politisk vil fastholde den opfattelse, at grænsekontrol fortsat skal eksistere. Men med svaret på spørgsmål nr. 92 i Markedsudvalget fjerner regeringen imidlertid dette indtryk ved at præcisere, at svaret på spørgsmål nr. 85 kun skal opfattes som en juridisk vurdering, hvorimod den undlader at svare på spørgsmålet om den politiske vurdering. Det var netop den manglende klarhed om regeringens politiske stillingtagen på markedsudvalgsmødet den 17. februar 1989, der førte til, at spørgsmål nr. 92 blev stillet i Markedsudvalget. Efter spørgerens opfattelse er der nu brug for klar tale fra regeringen.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg vil gerne takke hr. Gade for at have stillet spørgsmålet. Vi har jo drøftet samme sag i Markedsudvalget, hvor jeg gav en klar redegørelse den 17. februar, og jeg er taknemlig for at få lejlighed til at gentage disse oplysninger her i Folketingets offentlige møde.

Et af de overordnede mål med det indre marked er, som alle ved, at mindske betydningen af grænser i videste forstand. Det er ikke noget, man kan nå resultater i ved en enkelt beslutning; det er noget, der sker gradvis gennem en lang række foranstaltninger igennem en årrække – det kan være på toldområdet, og det kan være varetransporten, som jo er enormt besværlig i dag: Hvis man skal køre varer fra Danmark til Portugal, skal man over en række grænser, og det er forfærdelig fordyrende og sinkende.

Men det kan også dreje sig om afgifter, og det kan dreje sig om grænselettelse for personer. Her er selvfølgelig tale om problemer, som kan opstå ikke bare for Danmark, men også for en række andre medlemslande.

Regeringen har givet udtryk for, at vi vil arbejde særdeles aktivt for, at der i Rådet og medlemslandene imellem findes tilfredsstillende fælles løsninger. Vi har også givet udtryk for, at det kommer til at tage tid. Det er en lang proces, og det er ikke givet, at vi i EF når disse mål inden udgangen af 1992, men det må selvfølgelig ikke forhindre os i at arbejde sammen med de andre for at nå målet.

Alene det at lette grænsekontrollen for personer er i sig selv et vigtigt resultat. Jeg er overbevist om, at blot det at opnå en lettelse mellem alle EF-lande, som svarer til den lettelse, vi kender for persontransport mellem de nordiske lande, vil blive betragtet som et vigtigt resultat.

Regeringen vil naturligvis fortsat forelægge de enkelte forslag i Folketingets Markedsudvalg, efterhånden som der skal tages stilling i EF.

Gade (SF):

Jeg vil takke for svaret af høflighedsgrunde, ikke hvis jeg skal dømme ud fra, om det var et klart svar.

Statsministeren ved jo, at embedsmandsrapporten fra januar 1989 skar ud i pap, at det er nødvendigt at fastholde grænser og dermed også opretholde grænsekontrol, bl.a. for at kunne kontrollere den private vareindførsel.

Derfor vil jeg uddybende spørge statsministeren, om meldingen i dag betyder, at vi stadig væk skal gå i usikkerhed om, hvorvidt regeringen over for de andre EF-lande vil håndhæve, at grænseområdet er afklaret med embedsmandsrapporten, eller man vil fastholde den uldne melding, der er fremgået af nogle svar i Markedsudvalget, hvor man skelner mellem juridisk og politisk forpligtelse. Jeg forstår, at statsministeren mener, at embedsmandsrapporten juridisk har ret.

Det, jeg spørger statsministeren om, og som jeg ønsker et klart svar på, er, om det er den danske regerings politik, at vi på grænseområdet ikke vil forpligte os til at fjerne grænsekontrollen i forbindelse med etableringen af EF's indre marked og dermed årstallet 1992.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det forholder sig jo således – og jeg er taknemlig over at vide, at hr. Gade er opmærksom på det – at artikel 8 A betyder, at man kan fastholde sondringen mellem erhvervsmæssig han-

[Statsministeren]

del og private rejsendes vareindførsel. Det er ikke noget, som sættes ud af kraft eller bliver ugyldigt, når vi når frem til tiden efter 1992.

Det forholder sig også således, at en ændring af rejsegodsdirektivet efter 1992 vil skulle vedtages på grundlag af artikel 99, som kræver enstemmighed.

Jeg vil også nævne, at der foreligger en ret for medlemslandene til at pålægge den private vareindførsel restriktioner, som ikke kan pålægges den erhvervsmæssige indførsel, og når man kan det, siger det sig selv, at der også er en naturlig adgang til at kontrollere, at retten til privat vareindførsel ikke misbruges.

Det nævner jeg blot for en ordens skyld, og så følger jeg omgående til, at regeringen af gode ideologiske grunde er indstillet på at gøre alt, som gøres kan, for at lette grænsepassagen mest muligt for mennesker.

Vi har netop i det nordiske område erfaret, hvor godt det kan virke, at man kan rejse frit. Vi har endog en pasunion, og regeringen har den opfattelse, at det ville være positivt for alle EF-landenes borgere, hvis disse fordele kom til at gælde i hele EF-området. Vi ønsker altså at komme længst muligt i den retning, men vi forudsder, at vi også i fremtiden vil ønske at kunne opretholde grænsekontrol af forskellig art, f.eks. i forbindelse med bekæmpelse af terrorisme, narkoindførsel og meget andet skidt.

Gade (SF):

Betragtningerne om at lette grænsepassage med henvisning til det nordiske område er at tale lidt udenom i forhold til spørgsmålet.

Statsministeren siger, at der er enstemmighed med hensyn til disse spørgsmål. Det er en juridisk betragtning, statsministeren her fremfører. Det, jeg spørger statsministeren om og gerne vil have et helt klart svar på, er, om regeringen med udgangspunkt i enstemmighed agter at holde fast ved, at Danmark skal have grænser, som betyder, at der fortsat skal være grænsekontrol, både når det gælder varer, og når det gælder personer.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg må henvise til det svar, jeg allerede har givet, og som var et politisk svar. Regeringen arbejder for, at grænsernes betydning i fremtiden bliver så ringe som muligt. Vi synes, det er et fremskridt, at mennesker kan færdes frit; jo

mindre grænsekontrol, jo bedre i vores frie europæiske verden. Det er vores politiske mål.

Men jeg forestiller mig, at der stadig af en række grunde – terroristbekæmpelse, narko-handel og andet – vil være et behov for i et vist omfang at have kontrol, eller hvad vi nu vil kalde det, i forbindelse med grænserne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 745

2) Til *boligministeren* af:

Stavad (S):

»Finder ministeren det ikke bureaukratisk og urimeligt, at tilskrevne renter på boligsparekontrakter ikke indgår i ordningens krav om indbetaling af mindst 1.200 kr. pr. år, som er en forudsætning for, at indbetalingskravet er opfyldt?«

Skriftlig begrundelse

I bekendtgørelse nr. 288 af 14. maj 1987 § 3, stk. 2, er indføjet en bestemmelse om, at årets tilskrevne renter ikke indgår i ordningens krav om indbetaling af mindst 1.200 kr. pr. år. Hermed er reglerne skærpet, så personer, der har tegnet kontrakter i tillid til hidtil gældende regler, uforvarende mister retten til statspræmie. Bestemmelsen bliver helt grotesk set i lyset af, at reglen kan omgås ved en formel hævning af rentebeløbet og en umiddelbar indsætning af det samme beløb. Altså et omkostningskrævende bureaukрати uden realitetsændring af de faktiske forhold. I øvrigt synes bestemmelsen at være i modstrid med lov nr. 721 af 23. oktober 1986 med tilhørende bemærkninger, hvis udtalte hensigt var at udvide mulighederne for opsparing gennem boligsparekontrakter.

Boligministeren (Agnete Laustsen):

Baggrunden for lov om boligsparekontrakter var som bekendt, at regeringen ønskede at fremme den private opsparing, i dette konkrete tilfælde til boligformål.

Bestemmelsen i bekendtgørelsens § 3, hvorefter tilskrevne renter, som ikke hæves, ikke indgår i ordningens krav om en indbetaling på mindst 1.200 kr. og højst 10.000 kr. årligt, harmonerer således godt nok med lovens formål.

[Boligministeren]

De tilskrevne renter indgår jo som en ekstraordinær indbetaling, der oven i købet er præmieberettiget; det er værd at lægge mærke til, og det må siges at være et incitament for boligopspareren til at undlade at hæve dem.

Det er imidlertid rigtigt, at kravene til indbetalingens størrelse – helt legalt, vil jeg også gerne sige – kan omgås ved, at man hæver renten og straks indsætter den igen. Jeg må dog påpege, at det har den ulempe, at man så heller ikke får præmie af den ekstraordinære renteindbetaling.

Men jeg vil på den givne baggrund bede Boligstyrelsen prøve at finde en mere hensigtsmæssig løsning på problemet, der også harmonerer med lovens formål, der som sagt er fremme af opsparingen.

Stavad (S):

Jeg vil gerne takke boligministeren for den åbenhed, som besvarelsen sluttede med. Jeg er imidlertid ikke enig med boligministeren i, at den bekendtgørelse, som er udsendt, er i overensstemmelse med, skal vi sige hensigten med boligspareordningen, da virkningen rent faktisk er, at en række mennesker er blevet smidt ud af ordningen, og at de endda har været i god tro.

Jeg vil gerne gøre boligministeren opmærksom på, at der i de boligsparekontrakter, som var en standardformular, og som mig bekendt blev benyttet af samtlige pengeinstitutter indtil for nylig, direkte stod, at rentetilskrivninger, der ikke blev hævet, indgik i minimumskravet. Det har ført til, at en række mennesker imod egen vilje er gledet ud af ordningen, skønt de har været i god tro.

Derfor vil jeg spørge boligministeren, om hun vil sikre, at den ændring, som jeg forstår at jeg får tilsagn om her, får tilbagevirkende kraft fra det tidspunkt, hvor Boligministeriet ændrede de gældende regler.

Jeg vil også spørge boligministeren, hvor den bekendtgørelse har hjemmel i gældende lovgivning. Jeg mener faktisk, at den er meget tæt på at være i direkte modstrid med gældende lovgivning.

Boligministeren (Agnete Laustsen):

Som svar på hr. Stavads spørgsmål kan jeg sige, at bekendtgørelsen er udstedt ifølge lovens § 9, hvor der står, at boligministeren kan fast-

sætte nærmere regler om gennemførelsen af denne lov. Jeg kan sige, at det er nøjagtig det samme, som er sket på Undervisningsministeriets område, hvor den opsparingsordning, som blev etableret med henblik på uddannelsesformål, også er udmøntet i en bekendtgørelse.

Jeg skal gentage, hvad jeg sagde til hr. Stavad i første omgang, nemlig at jeg finder, at denne ordning måske har haft nogle utilsigtede virkninger, og at jeg derfor vil bede Boligstyrelsen om at udfærdige nogle nye regler, men også med den tilføjelse, at disse naturligvis skal være i overensstemmelse med det, som var hovedlovens formål, nemlig fremme af den private opsparing, konkret til boligformål.

Stavad (S):

Jeg er selvfølgelig opmærksom på, at der er en bemyndigelse i loven, som har været grundlag for bekendtgørelsen. Men jeg går ud fra, at boligministeren med sin juridiske baggrund også er enig med mig i, at en bekendtgørelse skal være i overensstemmelse med loven i øvrigt. Det er det, jeg sætter spørgsmålstejn ved.

Men jeg vil gerne spørge boligministeren, om jeg kan få et tilsagn fra boligministeren her i dag om, at den nye bekendtgørelse, som jeg nu forstår at man vil udforme, tager højde for de problemer, som den nuværende bekendtgørelse har medført, altså at den nye bekendtgørelse får virkning fra det tidspunkt, hvor bekendtgørelsen af 14. maj 1987 er trådt i kraft, således at vi får løst problemet, og således at de mennesker, der har sparet op på boligspareordninger i tillid til gældende regler, i tillid til den kontrakt, de har underskrevet, også får deres forventninger opfyldt.

Boligministeren (Agnete Laustsen):

Jeg kan sige til hr. Stavad, at problemer af den karakter, som bliver påpeget her, naturligvis vil blive inddraget i de overvejelser, som Boligstyrelsen vil gøre sig om de nye regler.

Stavad (S):

Et sidste spørgsmål til boligministeren: Hvor hurtigt forventer boligministeren at der kan udgå en bekendtgørelse, som får sikret en ordentlig, anstændig retstilstand på dette område?

Boligministeren (Agnete Laustsen):

Regeringen er selvfølgelig på alle områder

[Bolligministeren]

parat til at sikre en rimelig og anstændig retsudøvelse. Det er vi også på dette område, og derfor vil vi naturligvis fremskynde det så meget, som det er sagligt muligt.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:**Formanden:**

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige svar på spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Agerschou: spm. nr. S 681 og 695
 Dohrmann: spm. nr. S 686
 Stillinger: spm. nr. S 688, 689 og 691
 Inger Stilling Pedersen: spm. nr. S 690
 Bjørn Westh: spm. nr. S 693
 Flemming Hansen: spm. nr. S 696
 Pia Kjærsgaard: spm. nr. S 697
 Ole Espersen: spm. nr. S 701
 Erling Christensen: spm. nr. S 702
 Bollmann: spm. nr. S 706
 Carsten Andersen: spm. nr. S 713
 Klaus Hækkerup: spm. nr. S 721
 Kirsten Jacobsen: spm. nr. S 725

Spm. nr. S 681

Til *socialministeren* (15/3 89) af:

Agerschou (SF):

»Kan kontanthjælpsmodtagere nu deltage i inspirationskurser og lignende på lige fod med andre arbejdsløse?«

Begrundelse

Ifølge aftalen mellem regeringen og Socialdemokratiet fra september 1988 om revision af arbejdstilbudsloven m.v. skulle kontanthjælpsmodtagere som noget nyt også kunne deltage i de såkaldte inspirationskurser.

Meningen med de pågældende inspirationskurser, der har en varighed på 1–2 uger, er, at deltagerne kan få bistand til at få afklaret, hvordan de bedst forbedrer deres beskæftigelsesmuligheder.

af bemærkningerne til det pågældende lovforslag (L 55) fremgår det også, at kontanthjælpsmodtagere som noget nyt skal kunne deltage i inspirationskurser.

Loven trådte i kraft den 1. januar 1989, og derfor er spørgeren interesseret i at få oplyst, om kontanthjælpsmodtagere nu reelt og på lige fod med andre arbejdsløse kan deltage i de nævnte kurser.

Svar (4/4 89):

Socialministeren (Aase Olesen):

Jeg har indhentet følgende udtalelse fra arbejdsministeren om spørgsmålet:

»Indtil nu har ca. 2.000 personer fået tilbud om at deltage i et inspirationskursus, og når vi fra sommeren 1990 er oppe på fuld kapacitet, skal 25.000 personer årligt have disse tilbud.

Der er således tale om en betydelig udvidelse, og reelt ved vi i dag ikke ret meget om, hvordan disse tilbud slår an.

Det er derfor regeringens opfattelse, at man på nuværende tidspunkt ikke skal fastsætte for håndfaste regler om forholdet mellem forsikres og kontanthjælpsmodtageres mulighed for at gøre brug af tilbudene.

Målgruppen for inspirationskurserne er de særligt udsatte grupper, det vil sige de kategorier af ledige, der erfaringsmæssigt har særlig risiko for langvarig ledighed, og det er efter ordningen overladt til en regional vurdering i den enkelte AF-region ud fra de regionale arbejdsmarkedsforhold at afgøre, hvilke grupper af ledige der (for en given periode) skal betragtes som særligt udsatte og dermed tilbydes inspirationskurser. Skønnet over, hvem der tilhører den udsatte gruppe, foretages af AF, og dette bør fastholdes uden særlig prioritering.

De erfaringer, vi i den kommende tid gør med hensyn til udnyttelsen, tilbudenes effekt m.v., kan dog føre til fornyede overvejelser af spørgsmålet.

Hvis erfaringerne viser, at inspirationskurser i det anførte omfang er et særdeles godt tilbud til såvel forsikrede som ikkeforsikrede, vil regeringen overveje, om der i forståelse med forligsparterne skal søges en mere fast fordeling mellem grupperne, hvis behovet ikke kan tilgodeses lokalt.«

Jeg kan henholde mig til denne udtalelse og kan tilføje, at Socialministeriet vil følge udviklingen nøje, da vi lægger stor vægt på kontanthjælpsmodtageres mulighed for at deltage i inspirationskurser.

Spm. nr. S 686

Til forsvarsministeren (17/3 89) af:

Dohrmann (FP):

»Er det ånden bag det nylig indgåede forsvarsforlig, der kommer til udtryk i Jyllands-Postens oplysning om, at mange militærnægtere fremover skal aflønnes bedre end soldater?«

Begrundelse

Med henvisning til forsiden af Morgenavisen Jyllands-Posten den 17. marts 1989 er det ingen hemmelighed, at jo flere detaljer der afsløres om det indgåede forsvarsforlig mellem regeringspartierne og Socialdemokratiet, jo mere skeptiske bliver alle tilhængere af et troværdigt dansk forsvar. Man vil erhverve gamle, kasserede tyske kampvogne, der ikke kan kæmpe i mørke. Søværnets fartøjer skal svejses sammen for at holde sig flydende. Og nu kommer oplysningen om, at de personer, der nægter at udføre militærtjeneste, skal have lønmæssige fordele.

Er Danmark fremover at betegne som et troværdigt medlem af NATO, eller er sandheden den, at vi bevæger os hen imod noget, der er at betegne som en militærnægternation.

Svar (3/4 89):

Forsvarsministeren (Enggaard):

Spørgsmålet har været forelagt for indenrigsministeren, der har udtalt følgende om aflønning m.v. af de civile værnepligtige:

»Ifølge § 4 i loven om værnepligtens opfyldelse ved civilt arbejde fastsætter indenrigsministeren med tilslutning fra Folketingets Finansudvalg regler om de civile værnepligtiges aflønning og andre ydelser. Dette sker på de årlige finanslove og reguleres ved årlige aktstykker.

Pr. 1. april 1988 er der fastsat følgende kontantydelse for de civile værnepligtige:

	Kr. pr. dag	Kr. pr. md.
		(30 dage)
		(gennemsn.)
Løn	94,70	2.841,00
Kostpenge	61,56	1.846,80
Godtgørelse for brug af privat tøj . .	15,36	460,80
	<hr/>	<hr/>
	171,62	5.148,60

Herudover optjenes 11,38 kr. pr. dag i hjemsendelsespenge.

Ydelserne reguleres én gang årligt pr. 1. april på grundlag af den almindelige pris- og lønudvikling i samfundet. Løn- og hjemsendelsespenge følger den procentuelle stigning i værnepligtslønnen.

Kostpenge og beklædningsgodtgørelse reguleres efter stigningen i Danmarks Statistiks månedsprisindeks. Ydelserne er senest reguleret ved aktstykke nr. 223 af 22. juni 1988.

Civile værnepligtige oppebærer herudover en række naturltydelser, som i princippet svarer til forsvarets og civilforsvarets værnepligtiges. Der gælder dog følgende for så vidt angår logi og beklædning:

De civile værnepligtige har frit logi på skolen for civile værnepligtige i Antvorskov.

Som udstationerede kan de få stillet et værelse til rådighed af udstationeringsstedet. Hvis dette ikke er muligt, betaler udstationeringsstedet en huslejegodtgørelse, der ikke kan overstige den civile værnepligtiges faktiske husleje. Huslejegodtgørelsen udgør for tiden maksimalt 1.400 kr. pr. måned (april 1988-niveau).

De civile værnepligtige har ikke fri mundering. Ved mødet udbetales en kapitaliseret beklædningsgodtgørelse, for tiden 1.008,25 kr. pr. april 1988. Herudover ydes som nævnt ovenfor en beklædningsgodtgørelse på for tiden 15,36 kr. pr. dag for brug af privat tøj.

I rapporten fra Forsvarsministeriets udvalg vedrørende aflønning af værnepligtige er der – side 69 – foretaget en sammenligning mellem løn og ydelser til de civile værnepligtige i forhold til værnepligtige i forsvaret og civilforsvaret. Der henvises nærmere til beregningerne i rapporten.

Som det vil fremgå heraf, ligger lønnen til de værnepligtige i forsvaret og civilforsvaret – også efter nedsættelsen af denne – højere end løn og ydelser til de civile værnepligtige. Det bemærkes i øvrigt, at der i beløbet på 4.687 kr. til de civile værnepligtige er indregnet et beløb på 460,80 kr. som beklædningsgodtgørelse. Dette beløb må derfor holdes uden for beregningen.

Det skyldes, at beklædningsgodtgørelsen – og også huslejegodtgørelsen, som ikke indgår i beregningen – modsvares af, at de værnepligtige i forsvaret og civilforsvaret har mulighed for at bo på kasernen og har fri uniform.

[Forsvarsministeren]

Ydelserne til de civile værnepligtige vil dog komme til at ligge tættere på lønnen til de værnepligtige i forsvaret og civilforsvaret, når denne nedsættes pr. 1. januar 1990.

Indenrigsministeriet vil derfor løbende nøje vurdere ydelserne m.v. til de civile værnepligtige.

I ovennævnte rapport har udvalget bl.a. foreslået, at den beklædningsgodtgørelse, som de civile værnepligtige modtager ved mødet, samt hjemsendelsespengene kan afskaffes som konsekvens af, at lønnen til de værnepligtige i forsvaret og civilforsvaret nedsættes. Herudover vil størrelsen af daglønnen og den almindelige beklædningsgodtgørelse kunne overvejes.

Der henvises i øvrigt til § 1 i protokollatet til aftalen om forsvarets ordning 1988-91, hvoraf fremgår, at aftaleparterne er enige om at følge udviklingen i antallet af civile værnepligtige og i nødvendigt omfang foretage justeringer i vilkårene for disse i tilfælde af uforholdsmæssig stigning.«

Efter min opfattelse er det altså ikke korrekt, som det fremgår af nævnte artikel i Jyllands-Posten, at civile værnepligtige får udbetalt mere i løn end værnepligtige i forsvaret og civilforsvaret. Beregningen i artiklen er fremkommet ved, at de civile værnepligtige i en seks månedersperiode har medregnet dels beklædningsgodtgørelse, dels det fulde beløb for husleje-godtgørelse, der som nævnt gives som naturlige ydelser i forsvaret og civilforsvaret.

Med hensyn til kampvognsprojektet er det min opfattelse, at når modificeringsprogrammet er gennemført, vil hæren have rådighed over en tidssvarende kampvognsbestand som grundlag for løsning af hærens hovedopgaver, idet modificeringen bl.a. vil omfatte forbedring af ildledelsessystemerne, forbedret evne til at kæmpe i mørke og forbedret mobilitet.

Hvad angår søværnets skibe, indeholder forliget en fortsættelse af nybygningsprogrammet Standard Flex 300, der bl.a. i internationale kredse anses for at være en positiv nyskabelse.

Det er i øvrigt min overbevisning, at der med det netop indgåede forsvarsforlig er skabt rammer for en bedre udnyttelse af forsvarets ressourcer, hvilket efter min opfattelse styrker forsvarets troværdighed. Jeg forstår da også, at NATO's generalsekretær har udtrykt sig positivt om forliget.

Spm. nr. S 688

Til *landbrugsministeren* (20/3 89) af:

Stillinger (SF):

»Agter ministeren at foretage en undersøgelse af Dansk Denkavit ApS' produkt Topfok, idet produktet mistænkes for at ødelægge spædekalves immunsystem, og hvad agter ministeren at foretage for at holde de økonomisk ramte landmænd skadesløse, såfremt produktet viser sig at være farligt?«

Svar (31/3 89):

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Statens Foderstofkontrol har på baggrund af en henvendelse til Landbrugsministeriet fra en køber af produktet Topfok konstateret, at der ikke umiddelbart skønnes at foreligge en overtrædelse af foderstoflovgivningen i forbindelse med markedsføringen af produktet.

Jeg er bekendt med, at den nævnte køber har indledt en erstatningssag ved civilt søgsmål mod Denkavit ApS i forbindelse med dette firmas markedsføring af det pågældende produkt, som indeholder sojaprotein. En ekspert fra Statens Veterinære Serumlaboratorium er af retten udmeldt som syns- og skønsmand i sagen. Eventuelle erstatningskrav i forbindelse med markedsføringen af Topfok er staten uvedkommende.

Ifølge Statens Husdyrbrugsforsøg foreligger der flere videnskabelige undersøgelser vedrørende fordøjelsesmæssige problemer ved fodring af småkalve med mælkeerstatningsprodukter med indhold af sojaprotein. Jeg vedlægger kopi af konklusionerne af en af de senest foreliggende undersøgelser af spørgsmålet foretaget ved universitetet i Reading i Storbritannien. (Ikke optrykt her). På denne baggrund, og da der i øvrigt verserer et civilt søgsmål vedrørende Topfok, finder jeg for øjeblikket ikke anledning til at lade foretage en undersøgelse af produktet Topfok.

Såfremt den videre udvikling giver anledning til det, vil spørgsmålet om overtrædelse af foderstoflovgivningen blive taget op til fornyet overvejelse.

Spm. nr. S 689

Til *landbrugsministeren* (20/3 89) af:

Stillinger (SF):

[Stillinger]

»Hvad agter ministeren at foretage for at nedbringe kalvedødeligheden, og hvad har Forsøgsanlæg Foulum indtil nu gjort for at nedbringe den alt for store dødelighed?«

Svar (31/3 89):

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Der gøres til stadighed en indsats for at begrænse kalvedødeligheden, bl.a. gennem mejeribrugets kvægsundhedstjeneste og kvæg rådgivningstjenesten ved Statens Veterinære Serumlaboratorium.

Statens Husdyrbrugsforsøgs afdeling for forsøg med kvæg og får har i de senere år gennemført en række forskningsprojekter vedrørende ernæring, sundhed og dødelighed hos kalve.

Fodring, staldmiljø, management og avl er vigtige faktorer for kalves sundhed/dødelighed, og der er gennemført og gennemføres projekter inden for disse områder.

Som eksempler kan nævnes:

- råmælkens betydning for kalves modstandskraft,
- mælkemængdens indflydelse på kalves tilvækst, sundhedstilstand og senere produktion,
- udvikling af handlingsplaner til gennemførelse af fødselsovervågning, fodring, tilsyn ved sygdom m.v.,
- avlsprogrammer, hvor der vælges tyrefædre, som avler kalve, der fødes lettere, hvorved problemet med dødfødte kalve mindskes.

Der arbejdes endvidere på Statens Husdyrbrugsforsøg med at fastlægge kvalitetskriterier til en objektiv vurdering af mælkeerstatningers kvalitet, og i samarbejde med Statens Jordbrugstekniske Forsøg gennemføres forsøg med småkalves staldmiljø.

Statens Husdyrbrugsforsøgs forskningsresultater publiceres i beretninger og meddelelser fra Statens Husdyrbrugsforsøg, og via Landbrugets Rådgivningscenter og rådgivningstjenesten står resultaterne hurtigt til rådighed for den enkelte landmand.

Spm. nr. S 690

Til *justitsministeren* (20/3 89) af:

Inger Stilling Pedersen (KRF):

»Vil ministeren oplyse, om det er muligt at straffe udgivere af blade, der indeholder annoncer for prostituerede?«

Begrundelse

Prostitution er nedværdigende for kvinder. En måde blandt andre at begrænse prostitutionen på er at gøre det vanskeligere for kunderne at få kontakt med prostituerede. Det kan blandt andet ske ved at forbyde annoncer for prostituerede.

Svar (3/4 89):

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Afgørelsen af, om det i konkrete tilfælde vil være muligt at straffe udgivere af blade, der indeholder annoncer for prostituerede, henhører under domstolene.

Mere generelt kan jeg oplyse, at der i straffeloven i § 228 og § 229 er bestemmelser, der tager sigte på at straffe de bagmænd, der udnytter de prostituerede, samt personer, der for økonomisk vindings skyld udnytter prostituerede ved mellemmandsvirksomhed.

Det vil således være afgørende for, om det er muligt at straffe udgivere af de pågældende blade, om det forhold, at bladet stiller spaltepads til rådighed, i de enkelte tilfælde kan sidestilles med bagmands- eller mellemmandsvirksomhed i den forstand, dette udtryk anvendes i i de pågældende bestemmelser.

Særlig for så vidt angår straffelovens § 228, stk. 1, der kriminaliserer »forledelse« til, at en person får fortjeneste eller søger erhverv ved kønslig usædelighed, bemærkes, at forledelse må betegnes som en kvalificeret form for medvirken. Det må således antages, at der skal være tale om en mere aktiv handling rettet mod den person, der udøver den kønslige usædelighed, for at der kan blive tale om strafansvar.

Straffelovens § 228, stk. 2, 1. led, omhandler bl.a. bistand til, at en person under 21 år søger erhverv ved kønslig usædelighed. Et eventuelt strafansvar efter denne bestemmelse vil i givet fald forudsætte, at det kan lægges til grund, at det er den pågældende, der yder bistanden, bekendt, at den prostituerede var under denne alder.

Straffelovens § 229, stk. 1, indeholder bl.a. et forbud mod »for vindings skyld eller i oftere gentagne tilfælde at optræde som mellemmand«.

Ved afgørelsen af, om denne bestemmelse kan finde anvendelse over for udgivere af blade med annoncer for prostituerede, må der anta-

[Justitsministeren]

ges at skulle lægges betydelig vægt på, på hvilken måde kontakten mellem den prostituerede og kunden sker.

I det omfang kontakten mellem kunden og den prostituerede sker direkte mellem de pågældende og uden medvirken fra det pågældende blads side, kan bladet næppe siges at have optrådt som mellemmand i den forstand, dette udtryk anvendes i i § 229.

Det kan endelig oplyses, at straffelovens § 233 indeholder et forbud mod at opfordre eller indbyde til utugt eller stille usædelig levevis til skue på en måde, der er egnet til at forulempe andre eller vække offentlig forargelse.

Et eventuelt strafansvar efter denne bestemmelse vil således i givet fald forudsætte, at opfordringen fremsættes på en sådan måde, at det kan lægges til grund, at opfordringen i almindelighed vil være egnet til at vække forargelse.

Spm. nr. S 691

Til *landbrugsministeren* (20/3 89) af:

Stillinger (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvilken virkning sojakoncentrat med antigener i store mængder har på kvaliteten af kalvekød?«

Svar (31/3 89):

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Der foreligger ikke ved Statens Husdyrbrugsforsøg materiale, der belyser virkningen på kødkvaliteten ved fodring med foderstoffer med et indhold af sojaprotein, der fører til allergilignende reaktioner hos småkalve. Såfremt sådant foder gives til større kalve, hvis fordøjelse ikke påvirkes negativt heraf, skønnes kødkvaliteten imidlertid ikke at blive påvirket derved.

Spm. nr. S 693

Til *miljøministeren* (22/3 89) af:

Bjørn Westh (S):

»Har Nedergård Skov på 561 ha ved Nørre Snede været tilbudt staten, inden skoven er blevet solgt til en fond i Liechtenstein?«

Begrundelse

Hensigten med spørgsmålet er bl.a. at få en vurdering af reglerne for udlændinges køb af skov i Danmark.

Svar (4/4 89):

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Jeg har forelagt spørgsmålet for Skov- og Naturstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Nedergård Skov syd for Nørre Snede, Midtjylland, udgør 561 ha.

Ejendommen er i sin helhed undergivet fredskovspligt i henhold til skovloven. Der er ikke tinglyst forkøbsret for eller tilbudspligt til staten på ejendommen.

Ingen dele af skoven er undergivet landbrugspligt, hvorfor købet ikke har været forelagt landbrugsmyndighederne (Jordbrugsdirektoratet).

Det må på det foreliggende grundlag skønnes alene at være Jordbrugsdirektoratet og Skov- og Naturstyrelsen, som kunne have interesse i eventuelt at tinglyse forkøbsret i medfør af udlånsloven, henholdsvis lov om erhvervelse af fast ejendom til fritidsformål.

Ingen af de to myndigheder har dog hidtil taget skridt til tinglysning af forkøbsret/tilbudspligt.«

Spm. nr. S 695

Til *socialministeren* (28/3 89) af:

Agerschou (SF):

»Vil ministeren udsætte ikrafttrædelsen af bekendtgørelsen om kontanthjælpsmodtageres betaling for børns ophold i daginstitutioner m.v.?«

Begrundelse

Ministeren har nu udsendt den bekendtgørelse, hvorefter kontanthjælpsmodtagere for fremtiden skal betale for deres børns ophold i daginstitutioner m.v.

De nye regler vil efter spørgerens opfattelse medføre, at kontanthjælpsmodtagere kan vælge enten af økonomiske grunde at trække deres børn ud af daginstitutioner eller at gå meget drastisk ned i levestandard. Det er et urimeligt valg, hvor børnene efter al sandsynlighed ender med at komme i klemme.

Yderligere urimeligt er det, at de pågældende forældre får ganske kort tid til at træffe valget. Bekendtgørelsen træder i kraft 1. maj 1989, og forældrene skal have besked om, hvor meget de skal betale inden 1. april, og skal også inden

[Agerschou]

da give besked om, hvordan de forholder sig. Det er helt urealistiske tidsfrister, hvilket Kommunernes Landsforening i Det Fri Aktuelt den 22. marts 1989 da også giver udtryk for.

Det er vanskeligt at se, hvorfor netop kontanthjælpsmodtagere skal behandles på denne måde, så derfor opfordres ministeren til at udsætte den pågældende bekendtgørelses ikrafttræden, så de pågældende forældre kan få tid til at forberede sig på situationen.

Svar (4/4 89):

Socialministeren (Aase Olesen):

Baggrunden for spørgsmålet er Socialministeriets udsendelse den 16. marts 1989 af den nye bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse nr. 848 af 11. december 1986 om betaling for ophold i daginstitutioner m.v. for børn. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. maj 1989.

De nye regler vil efter spørgerens opfattelse medføre, at kontanthjælpsmodtagere kan vælge enten af økonomiske grunde at trække deres børn ud af daginstitutioner eller at gå meget drastisk ned i levestandard. Dette finder spørgeren urimeligt, ligesom han anfører, at de pågældende forældre får ganske kort tid til at træffe valget.

Jeg vil for det første påpege, at jeg allerede ved fremsættelsen i oktober 1988 af lovforslag om en række ændringer i reglerne om kontanthjælp efter bistandsloven, lovforslag nr. L 72, som Folketinget vedtog i december 1988, bebudede en ændring i bekendtgørelsen om betaling for ophold i daginstitutioner m.v. for børn, således at kontanthjælpen – efter en omregning – skulle indgå i beregningsgrundlaget for betalingen.

Formålet hermed var, at kontanthjælpsmodtagere i betalingsmæssig henseende bliver ligestillet med forældre i arbejde, og at deres samlede disponible indkomst ikke overstiger, hvad forældre inden for lavtlønsområdet har til disposition.

Det var dengang hensigten, at de ændrede betalingsregler skulle træde i kraft den 1. april 1989 samtidig med ændringerne i bistandsloven.

Samtidig med, at Socialministeriet ved brev af 19. december 1988 underrettede samtlige kommuner om de ændrede regler for kontanthjælp pr. 1. april 1989, blev der givet oplysning om den kommende ændring af betalingsreglerne.

Denne oplysning blev givet således:

»Kontanthjælpsmodtageres betaling for daginstitutionsophold m.v.

Samtidig med lovens ikrafttræden vil den varslede ændring om, at kontanthjælpsmodtagere skal betale for deres børns ophold i daginstitution m.v., blive gennemført pr. 1. april 1989. Herefter vil kontanthjælpen efter en omregning til skattepligtig indtægt med et særligt fradrag indgå i beregningsgrundlaget for betaling for daginstitutionspladser m.v.

Der vil snarest blive udsendt en ændringsbekendtgørelse til Socialministeriets bekendtgørelse nr. 848 af 11. december 1986 om betaling for ophold i daginstitutioner m.v. for børn.»

Da betalingsreglerne ikke var endeligt fastsat i februar 1989, blev der den 16. februar 1989 givet meddelelse til kommunerne om, at reglerne ville blive udsendt fra den 1. april 1989.

Kommunerne har således længe været bekendt med de kommende ændringer og har kunnet forberede kontanthjælpsmodtagerne herpå.

Ved brev af 16. marts 1989 fik samtlige kommuner en duplikeret udgave af den nye bekendtgørelse.

Samtidig hermed opfordrede regeringen i en cirkulæreskrivelse kraftigt kommunerne til i mere udstrakt grad at udnytte mulighederne for at etablere deltidsstilbud med en dertil hørende nedsat betaling.

Jeg vil påpege, at formålet med at ændre reglerne er i betalingsmæssig henseende at *ligestille* kontanthjælpsmodtagere med forældre i arbejde, idet det er fundet uholdbart, at man kan have mere til rådighed ved at være på kontanthjælp end ved at være i arbejde.

For at mildne den ændring af kontanthjælpsmodtagernes økonomiske situation, som betalingsforpligtelsen indebærer, er der i de ændrede regler indarbejdet et særligt nedslag i beregningsgrundlaget på 25.000 kr., som skal gælde i 1989. Det vil sige, at kontanthjælpsmodtagerne stadig i betalingsmæssig henseende er bedre stillet end forældre i arbejde.

Som det fremgår, har man længe været opmærksom på hovedindholdet af de ændrede regler, og jeg finder således ikke grundlag for en udsættelse af ikrafttrædelsestidspunktet.

Spm. nr. S 696

Til industriministeren (28/3 89) af:

Flemming Hansen (KF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at forbrugere kan regne med, at deres Dankort altid er anvendeligt, når der er dækning på forbrugers konto?«

Begrundelse

I påsken oplevede tusinder af forbrugere, at deres Dankort ikke kunne anvendes, hverken i forretningerne eller i de opstillede kontantautomater.

Med de løfter, pengeinstitutterne har afgivet om Dankortets fortræffelighed, svarer det i virkeligheden til, at kontante penge er uanvendelige.

Det stiller forbrugere, detailhandlere og andre kortmodtagere i pinagtige situationer, ud over at det naturligvis er ubehageligt eksempelvis ikke at kunne skaffe sig de nødvendige varer i weekender og ferier.

Når pengeinstitutterne satser så hårdt på at afskaffe checks, må det hundrede procent sikkert kunne påregnes, at Dankortet altid er anvendeligt.

Svar (5/4 89):**Industriministeren (Nils Wilhjem):**

I henhold til betalingskortlovens § 10, stk. 2, skal forbrugerombudsmanden påse, at betalingskortsystemer indrettes og virker således, at der sikres brugerne overskuelighed, frivillighed og beskyttelse mod misbrug. Finder forbrugerombudsmanden, at et betalingssystem i de nævnte henseender ikke er betryggende indrettet, herunder at fornødne kontrol-, sikkerheds- og korrektionsprocedurer ikke er etableret, eller at lovens bestemmelser i øvrigt ikke overholdes, skal han ved forhandling søge forholdet ændret.

Den nedsatte kapacitet i Dankortnetværket og følgerne heraf for forbrugere har været forelagt forbrugerombudsmanden, der har udtalt følgende:

»Kravet om beskyttelse mod misbrug omfatter ikke blot beskyttelse mod tilsigtet uretmæssig brug af betalingssystemet, men tillige beskyttelse mod urimelighed i bred forstand for brugerne, f.eks. i forbindelse med driftstekniske forhold. Ved afgørelsen af, om et betalingssystem kan anses for betryggende indrettet, må der bl.a. lægges vægt på, om den valgte trans-

missionsform er sikker, og om systemet er driftsikkert.

På den baggrund anmodede forbrugerombudsmanden den 28. marts 1989 PBS om en redegørelse for den nedsatte kapacitet i Dankortnetværket påskelørdag. PBS blev bl.a. anmodet om at redegøre for eventuelle nødprocedurer, der måtte blive iværksat i sådanne situationer. I forlængelse heraf anmodede forbrugerombudsmanden om at få oplyst, i hvilket omfang forretningerne havde anvendt »den manuelle betjening af Dankortindehavere«: Dankortnotasystemet.

Forbrugerombudsmanden modtog den 31. marts 1989 kopi af den redegørelse, som PBS fremsendte til industriministeren den 28. marts 1989. Samtidig oplyste PBS, at man havde henvendt detailhandelens opmærksomhed på de eksisterende back-up-procedurer – det vil sige notasystemet – som adskillige forretninger anvendte påskelørdag.

Endvidere oplyste PBS på forbrugerombudsmandens forespørgsel, at forretningerne ikke påskelørdag havde problemer med at komme igennem til PBS' telefonspærreliste. Det bemærkes, at forretninger, der anvender notasystemet som nødløsning, ikke har anden mulighed end nævnte telefonspærreliste for at få oplyst, om et Dankort er spærret.

Den fremkomne redegørelse fra PBS samt den omstændighed, at der ifølge dagspressen igen var problemer med kapaciteten i Dankortnetværket lørdag den 1. april 1989, har givet mig anledning til på ny at rette henvendelse til PBS med henblik på en nærmere drøftelse af, hvordan der sikres optimal driftsikkerhed i Dankortsystemet, eventuelt ved etablering af forbedrede nødprocedurer.

Jeg vil således fortsat nøje følge udviklingen omkring kapaciteten i Dankortnetværket.»

Jeg skal henholde mig til forbrugerombudsmandens besvarelse, hvoraf bl.a. fremgår, at forbrugerombudsmanden nøje følger udviklingen omkring kapaciteten i Dankortnetværket, og at forbrugerombudsmanden har taget sagen op med PBS med henblik på at få en nærmere drøftelse af, hvordan der sikres optimal driftsikkerhed i Dankortsystemet, eventuelt ved etablering af forbedrede nødprocedurer.

Jeg vil vende tilbage til sagen, når forbrugerombudsmandens drøftelse med PBS er afsluttet.

[Industriministeren]

Kopi af PBS' redegørelse af 31. marts 1989 – som omtalt i forbrugerombudsmandens besvarelse – vedlægges til orientering.

Bilag

Orientering om brev udsendt til detailhandlere m.fl.

Vedr.: Nedsat kapacitet i Dankort-netværket påskelørdag

Påskelørdag kl. ca. 10.30 måtte vi beklageligvis konstatere, at Dankort-netværket kørte med nedsat kapacitet, hvorved der dannede sig en transaktionskø, således at kun ca. halvdelen af opkaldene i denne periode kunne modtages hos PBS. Med varierende frekvens fortsatte dette frem til kl. ca. 12.30, hvorefter nettet stabiliserede sig, og driften har siden været stabil. Vi beklager meget den forvoldte ulejlighed for såvel forretninger som kunder.

Fejlen skyldtes en kombination af uheldige tekniske omstændigheder hos PBS, og som følge af fejlen i kombination med den meget store belastning – den største i Dankortsystemets historie – dannede der sig en kø i nettet.

Der var således tale om en fejl, som ikke burde opstå, men som kan opstå, da et teknisk system aldrig kan garantere 100 pct. optid over 24 timer i døgnet 7 dage om ugen. Vort mål er dog klart, som oprindeligt lovet, fortsat at leve op til en så høj driftsstabilitet som overhovedet muligt. Målsætningen har siden systemets start været minimum 99,5 pct. optid, og det kan oplyses, at der over de sidste 6 måneder har været en gennemsnitlig optid på mere end 99,9 pct.

Vi skal derfor henlede opmærksomheden på de eksisterende back-up-procedurer, der kan anvendes som nødløsning, såfremt et lignende tilfælde skulle opstå, lokalt eller landsdækkende, f.eks. ved kabelbrud.

Mange forretninger gjorde påskelørdag brug af denne notaløsning. Andre henviste til »Kontanten«, hvorpå der påskelørdag uden problemer eksempelvis var ca. 68.000 transaktioner.

Vi er fuldt opmærksomme på den stigende afhængighed af Dankortet og vil derfor i samarbejde med teledistributionerne og Data-netcentralen endnu engang gennemanalysere hele systemet for fejlmuligheder, såvel i PBS' centrale anlæg som i hele nettet. Endvidere har vi gennemgået hele vort beredskab. Dette for at søge at forebygge lignende situationer i fremtiden.

Vi skal endnu en gang beklage den forvoldte ulejlighed.

PS: Onsdag den 22. marts 1989 blev der i alt sendt over 195.000 transaktioner igennem Dankortnettet. Dette var en ny transaktionsrekord og 50,6 pct. mere end den 17. december 1988. Påskelørdag gennemførtes i tidsrummet indtil kl. 13.00 120.000 transaktioner på trods af problemerne. Der vil d.d. blive udsendt en meddelelse til pressen og Dankortterminalforretningerne om ovennævnte hændelsesforløb.

Spm. nr. S 697

Til undervisnings- og forskningsministeren (28/3 89) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Hvilke muligheder foreligger for ministeren for at standse udbredelsen af bogen »Menneskerettigheder«, der er udgivet af Røde Kors, og som indeholder manipulerende politisk materiale, der ikke bør indgå i en seriøs undervisningssituation, hvortil bogen er tænkt?«

Begrundelse

Røde Kors har medvirket til usaglig, politisk manipulerende virksomhed, idet Røde Kors står som udgiver af bogen »Menneskerettigheder«.

I bogen findes på side 78 en karikaturtegning, der viser spørgeren som det store skræmmebillede over for nogle personer, der må forestille udenlandske borgere. Underteksten lyder: »Det yderste højre i Danmark er blevet styrket.« Som overskrift på karikaturen står: »Vogt jer!« Denne sammenkæden af politik og saglig information fra Røde Kors' side er ikke acceptabel, og ministeren bedes oplyse, hvad han agter at foretage i den anledning for at få bogens videre udbredelse standset, da det er undervisningsmisbrug.

Det skal i den anledning også understreges, at hverken spørgeren eller Fremskridtspartiet i øvrigt har noget at gøre med de tekster, der er i forbindelse med karikaturen. Heller ikke indholdet. Der er tale om rent politisk manipulation, hvilket naturligvis bør få følger for Røde Kors, der blandt andet modtager offentlige bevillinger til humanitært arbejde og ikke til at drive politisk hetz.

Svar (5/4 89):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Af skolestyrelseslovens § 27, stk. 6, fremgår det, at det enkelte skolenævn godkender, hvilke undervisningsmidler skolen må benytte, efter indstilling fra lærerrådet.

Af bibliotekslovens § 17, stk., 1, fremgår det, at skolenævnet godkender anskaffelse af materialer til skolebiblioteket efter indstilling fra lærerrådet.

I begge tilfælde udøves skolenævnets kompetence til at godkende skolens undervisningsmidler og skolebiblioteksmaterialer efter en procedure, der er aftalt mellem det enkelte lærerråd og skolenævn.

En vurdering af, om den foreliggende bog er egnet eller ikke egnet til at indgå i en seriøs undervisningssituation, afhænger af, i hvilken pædagogisk og faglig sammenhæng den anvendes.

Til yderligere belysning heraf citeres følgende fra Undervisningsministeriets vejledning: Undervisningsmidler 1988 kapitel 4.1, side 14-15:

»For folkeskolens vedkommende vil en vurdering af undervisningsmaterialerne – ud fra såvel en pædagogisk som en faglig og ideologisk synsvinkel – foruden i den lokale undervisningsplan kunne tage udgangspunkt i folkeskolelovens formålsparagraf. Dog må der her tages det forbehold, at den tager sigte på folkeskolens undervisning som helhed og ikke uden videre kan anvendes isoleret på de elementer, herunder undervisningsmidlerne, der indgår i denne helhed. Det ville f.eks. være betænkeligt, om et materiale med udpræget intolerant indhold blev karakteriseret som uegnet til at opfylde folkeskolens formål, idet det i en undervisningssammenhæng meget vel kunne tænkes netop at bidrage til at opfylde formålet ved at illustrere intolerancen.

Ligeledes må det anses for uheldigt, om materialer med ensidigt indhold på forhånd måtte underkendes. Dels vil anvendelsen af sådanne materialer tilsammen kunne bidrage til at afbalancere undervisningen, dels vil de kunne danne hensigtsmæssige udgangspunkter i arbejdet med at få eleverne til selvstændigt at vurdere og tage stilling til stoffet og dermed direkte bidrage til opfyldelse af væsentlige sider af folkeskolens formål.«

I øvrigt kan det oplyses, at bogen er beskrevet og distribueret af Landscentralen til amtscentralerne efter sædvanlig procedure. Landscentralens beskrivelse af bogen vedlægges til orientering. (Ikke optrykt her).

Bogen er en forlagsudgivelse med Dansk Røde Kors som udgiver, og den er således udgivet uden forbindelse med Landscentralen.

Følgeskrivelse til bogen fra Dansk Røde Kors vedlægges til orientering. (Ikke optrykt her).

Spm. nr. S 701

Til statsministeren (29/3 89) af:

Ole Espersen (S):

»Hvilke oplysninger kan statsministeren give om, hvem der har ansvaret for, at der er boliger til rådighed i situationer, hvor psykiatriske patienter udskrives fra psykiatriske hospitaler?«

Begrundelse

I en årrække har det været diskuteret, hvem der har ansvaret for, at der i takt med nedlæggelsen af sengepladser på psykiatriske hospitaler og etableringen af de distriktspsykiatriske centre etableres boliger til psykiatriske patienter.

Mangelen på boliger medfører jævnlige, at de udskrevne hurtigt kommer til at leve under vilkår, der betyder, at de på ny må indlægges. Der er således næppe tvivl om, at besparelsen hurtigt ædes op af de langt større udgifter ved nyindlæggelserne.

Svar (6/4 89):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Udgangspunktet for en besvarelse af spørgsmålet er, at psykiatriske patienter er omfattet af reglerne i lov om social bistand på lige fod med andre borgere, der ikke lider af psykiatriske sygdomme.

Forpligtelsen til at tilvejebringe passende bolig-, arbejds- og fritidsforanstaltninger over for disse patienter påhviler med andre ord amtskommuner og kommuner efter de almindelige principper i bilstandsloven; det vil bl.a. sige, at kommunerne varetager de »almindelige« foranstaltninger, amtskommunerne de mere specialiserede.

[Statsministeren]

Der er med andre ord tale om et samvirke lokalt mellem det amtskommunale og det kommunale niveau. Det er bl.a. for at fremme denne proces, at sundhedsministeren i begyndelsen af dette år har iværksat en temaplanrunde i amtskommuner og kommuner om psykiatri med hovedvægten lagt på distriktspsykiatri.

Spm. nr. S 702

Til *sundhedsministeren* (29/3 89) af:

Erling Christensen (S):

»Hvorledes stiller ministeren sig til at give danske kiropraktorer autorisation?«

Begrundelse

Nordisk Råd vedtog den 3. marts 1989 en resolution, hvori det anbefales, at kiropraktorer fremover skal have autorisation, som købles sammen med faglige krav til uddannelsen.

Oprettelse af et kiropraktorstudium i Danmark vil betyde både en stor lettelse og en stor økonomisk besparelse for kommende studerende.

I øjeblikket må danske kiropraktorstuderende rejse til England, USA eller Canada for at få kiropraktoruddannelse, hvilket betyder ekstraudgifter for den enkelte af størrelsesordenen ca. 0,5 mio. kr.

Svar (5/4 89):

Sundhedsministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Sundhedsministeriet har ingen aktuelle planer om at gennemføre en traditionel, dvs. lovgivningsreguleret, autorisationsordning for kiropraktorer.

Det er ministeriets opfattelse, at det nuværende uddannelsessystem for kiropraktorer og de mellem Kiropraktorforeningen og Sygesikringens Forhandlingsudvalg indgåede overenskomster om bl.a. en fælles uddannelsesbedømmelse medfører, at samfundet har tilstrækkelig indflydelse på, at den enkelte kiropraktor på fuldt forsvarlig vis kan virke som kiropraktor i Danmark.

Med hensyn til oprettelse af en fuldstændig kiropraktoruddannelse i Danmark, sådan som Nordisk Råd for nylig har været inde på, skal Sundhedsministeriet bemærke, at Danmark ikke har et aktuelt behov for etablering af en kiropraktoruddannelse, idet der ikke er mangel på

uddannede kiropraktorer i Danmark. Hertil kommer, at etablering af en kiropraktoruddannelse i Danmark vil være forbundet med relativt store udgifter, hvilket efter ministeriets vurdering ikke vil stå i forhold til det fremtidige behov for kiropraktorer i Danmark.

Spm. nr. S 706

Til *boligministeren* (30/3 89) af:

Bollmann (CD):

»Vil ministeren overveje at inddrage realkreditinstitutterne i bestræbelser for at afværge økonomisk kaos på grund af truslen om tvangsauktion for mange tusinde parcelhusejere?«

Begrundelse

Ifølge oplysninger fra ejendomsformidlere, realkreditinstitutter, banker m.fl. er det helt åbenbart, at mange tusinde ejere af enfamilieshuse står over for truslen om tvangsauktion på grund af store økonomiske problemer.

Det ønskes derfor oplyst, hvilke overvejelser regeringen gør sig for at modvirke en sådan situation, herunder om realkreditinstitutter vil kunne inddrages i en løsning i lighed med tidligere-hjælpeaktioner for andre grupper i samfundet som f.eks. landbruget og dele af den almenyttige boligsektor, eller om andre foranstaltninger kan blive nødvendige, eksempelvis i form af lempelse af renteaftgiften ved lån til udbetaling på egen bolig.

Svar (5/4 89):

Boligministeren (Agnete Laustsen):

Med henblik på at få realkreditinstitutternes bedømmelse af den aktuelle situation på ejendomsmarkedet, herunder forholdene på parcelhusmarkedet, vil jeg på den givne foranledning kontakte Realkreditrådet.

Når jeg finder, at der er behov for en nærmere analyse og vurdering af situationen på parcelhusmarkedet, skyldes det bl.a., at den seneste statistik på området (Nyt fra Danmarks Statistik nr. 80 af 31. marts 1989) viser, at afholdte tvangsauktioner over fast ejendom for året 1988 i alt blev på 10.235. Selv om dette tal repræsenterer en klar stigning i forhold til det foregående par år, er der dog tale om et markant lavere tal end i både 1982 og 1983, hvor det samlede antal afholdte tvangsauktioner udgjorde knap 16.700 og 15.300.

Spm. nr. S 713

Til *statsministeren* (30/3 89) af:

Carsten Andersen (SF):

»Vil statsministeren orientere Folketinget om sammensætningen og kommissoriet for den af statsministeren nedsatte initiativgruppe samt om baggrunden for initiativgruppen og dens sammensætning?«

Begrundelse

Statsministeren har tidligere over for Folketinget givet udtryk for, at regeringen ville bestrebe sig for at orientere Folketinget samtidig med pressen om initiativerne.

Spørgeren, der selv er københavnner, finder, at Københavns fremtid er et bredt befolkningsanliggende med alle samfundets aspekter. Derfor må initiativer om Københavns fremtid dels medinddrage en bred offentlig debat, dels afspejle det politiske spektrum i Københavns Kommune.

Svar (6/4 89):

Statsministeren (Poul Schlüter):

I forbindelse med indgåelse af forsvarsforlig for 1989-91 mellem regeringspartierne, Socialdemokratiet og Kristeligt Folkeparti aftalte regeringen og Socialdemokratiet, at der skulle nedsættes en særlig initiativgruppe med den opgave at fremkomme med ideer og forslag til en positiv erhvervsudvikling, der kan afhjælpe hovedstadsregionens - og ikke mindst Københavns - særlige erhvervs- og beskæftigelsesmæssige problemer.

Gruppen skal i denne sammenhæng undersøge, om der i gældende kommunale og statslige regler og praksis findes særlige hindringer for en positiv erhvervsudvikling i Københavnsområdet. Gruppen kan stille forslag om ændringer heri med henblik på at fremme vækst i oprettelsen af nye arbejdspladser i området.

Havneudvalgets betænkning forventes afgivet i begyndelsen af april og vil indgå i den nye gruppes arbejde.

Gruppens arbejdsopgave omfatter ikke de kommunale udlignings- og tilskudsordninger eller den administrative struktur i hovedstadsområdet. Gruppen skal fremlægge sin rapport senest den 15. oktober 1989.

Initiativgruppen har følgende sammensætning:

Formanden for Dansk Sygeplejeråd, Kirsten Stallknecht, formand, stiftamtmand Henning Strøm, næstformand og leder af sekretariatsfunktionen, direktør Peter Christoffersen, borgmester Hans Thustrup Hansen, næstformand Hans Jensen, amtsborgmester Per Kaa-lund, direktør Anne Birgitte Lundholdt, overborgmester Jens Kramer Mikkelsen, direktør Johan Schrøder, professor Christen Sørensen.

I gruppens sekretariat indgår tre embedsmænd udpeget af Miljøministeriet, Indenrigsministeriet og Industriministeriet, nemlig: Kontorchef Ole Christiansen, kontorchef Marius Ibsen, fuldmægtig Jesper Kongstad.

Sekretariatsforretningerne varetages i øvrigt af Indenrigsministeriet.

Spm. nr. S 721

Til *boligministeren* (30/3 89) af:

Klaus Hækkerup (S):

»Kan ministeren oplyse, hvor mange kvadratmeter der bliver ledige i Kildeskattehuset i Birkerød som følge af, at Civilforsvarsforbundet og Danske Kvinders Beredskab flytter til Nørrebrogade i København, samt hvad de ledigblevne kvadratmeter skal anvendes til, og kan ministeren endvidere oplyse, hvor mange kvadratmeter Civilforsvarsforbundet og Danske Kvinders Beredskab råder over på Nørrebrogade i København, og hvad den årlige leje andrager?«

Svar (5/4 89):

Boligministeren (Agnete Laustsen):

Civilforsvarsforbundet og Danske Kvinders Beredskab fraflytter sit lejemål, der omfatter 600 m² bruttoetageareal, i statsejendommen Datavej 18-20 (Kildeskattehuset).

De ledigblevne lokaler påregnes genudlejet, formentlig for en begrænset periode. Anvendelsen på længere sigt vil blive overvejet i forbindelse med de samlede planer for Kildeskattehusets anvendelse, som først kan udarbejdes, når Statsskattedirektoratets lokalebehov er fastlagt.

I henhold til de for Boligministeriet foreliggende oplysninger omfatter Civilforsvarsforbundets nye lejemål i ejendommen Nørrebrogade 66-68 i alt 626 m² bruttoetageareal. Den årlige begyndelsesleje udgør 450.000 kr.

Spm. nr. S 725

Til boligministeren (31/3 89) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren foreslå at ændre reglerne i ældreboligloven, således at pensionister ikke skal tvinges til at betale indskud, bare fordi deres bolig skifter status fra at være en plejehjemsbolig til at blive en ældrebolig?«

Begrundelse

Det virker aldeles urimeligt, at pensionister skal tvinges til at betale indskud for en bolig, de allerede bebor. Pensionisterne er jo aldeles uden indflydelse på, om en kommunalbestyrelse på grund af lavere moderniseringsudgifter vedtager, at deres plejehjemsbolig skal ændre status til en ældrebolig.

Svar (5/4 89):

Boligministeren (Agnete Laustsen):

Jeg kan oplyse, at spørgsmålet om, hvorvidt tidligere plejehjemsbeboere skal betale beboerindskud, når det plejehjem, hvor de hidtil har boet, ombygges til ældreboliger, for tiden drøftes med Kommunernes Landsforening.

Kommunernes Landsforening har oplyst, at spørgsmålet vil blive behandlet i landsforeningens bestyrelse snarest muligt. Når svaret foreligger, vil jeg overveje sagen på ny.

Den sidste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 73:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedrede opsigelsesvarsler ved funktionærers arbejdsskader.

Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.
(Fremsat 30/3 89).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Som jeg sagde her i Tinget den 20. januar 1987, da vi behandlede et forslag fra SF vedrørende beskyttelse mod opsigelse efter arbejdsskadebetinget fravær, har jeg sympati for for-

slagsstillernes bestræbelser for at forbedre arbejdsmiljøet i virksomhederne.

Jeg vil også udtrykke min anerkendelse af den seriøse måde, SF arbejder med denne problemkreds på. Vi havde en grundig diskussion af det forrige forslag, og det er ikke hver dag, vi ser, at oppositionen så baseret på den grundige drøftelse faktisk i sine egne nye forslag skriver, som SF gør i bemærkningerne til nærværende, at forslagsstillerne har måttet give ministeren ret i, at loven vil kunne tolkes således, og derfor finder ud af, at man må arbejde videre og finde en ny måde. Det synes jeg er udtryk for en god, seriøs arbejdsform, og jeg ville derfor gerne have kunnet være endnu mere positiv over for forslaget. Men jeg er nødt til at fastholde, at vi i forbindelse med arbejdsmiljøpolitikken først og fremmest skal forebygge arbejdsskaderne, altså forebygge, at de opstår. I den forbindelse vil jeg gerne understrege, at jeg ikke et øjeblik er i tvivl om, at SF mener det samme, og at SF ikke betragter dette forslag som en erstatning for forebyggelsen, men som et supplement til den. Men supplementet er stadig væk ikke hensigtsmæssigt. Jeg tror ikke, den rigtige måde at løse problemerne på er at ændre funktionærloven.

I bemærkningerne til beslutningsforslaget anerkender SF, at vi ved sidste forslag havde vægtige juridiske indvendinger, og dem tager man til efterretning. Jeg håber, at de indvendinger, jeg kommer med mod nærværende forslag, kan overbevise SF om, at der også her er tale om vanskelige juridiske problemer, hvis man vil lovgive ud fra de præmisser, som SF har fastlagt i beslutningsforslaget.

Som jeg forstår forslaget, er det tanken, at en funktionær, som har pådraget sig en arbejdsskade under et tjenesteforhold, skal være sikret mindst 180 dages opsigelsesvarsel. Jeg går ud fra, at det gælder såvel den situation, at der opsiges efter de almindelige regler om opsigelse, som efter § 5, stk. 2, den såkaldte 120-dages-regel.

Udgangspunktet for, om det særlige opsigelsesvarsel gælder, er, om funktionæren har pådraget sig en arbejdsskade under et tjenesteforhold. Dette udgangspunkt er for mig at se uhyre fleksibelt både i tidsmæssig henseende og for så vidt angår indholdet, og derfor er det vanskeligt at arbejde med.